

BITI*in*

Biti in

Zbirka knjižic **BITI** nastaja v okviru istoimenskega projekta, ki se osredotoča na vprašanja trajnostnega razvoja in bivanja v najširšem pomenu besede. Tematska področja raziskovanja so hrana, naravni viri, energija, reciklaža, zdravje, različne oblike onesnaževanja ipd. Namen projekta knjižic **BITI** je ozaveščati mlade o resnosti izpostavljene problematike na globalni ravni ter jih spodbujati k trajnostnemu načinu življenja in odgovorni potrošnji v vsakdanjem življenju ter lastnem okolju.

Kolofon

TEKST: Urška Klajn, Drago Pintarič

UREJANJE: Nina Golob

FOTOGRAFIJE: Luka Kirn in Eva Semolič

OBLIKOVANJE: Matej Markovič

PRODUKCIJA: BITI

VODJA PROJEKTA: Drago Pintarič

IZDAJATELJ: KUD Pozitiv in Dijaški dom Ivana Cankarja, 2019

SOFINANCERJA PROJEKTA: Evropska komisija – projekt Erazem+, Nacionalna agencija Movit, Mestna občina Ljubljana

ISSN 2536-2771

ISSN 2536-278X

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Mestna občina
Ljubljana

KUD ALIIZOD

Projekt je financiran s strani Evropske komisije. Vsebina objav odraža izključno stališča avtorja. Nacionalna agencija ter Evropska komisija nista odgovorni za kakršno koli uporabo informacij, ki jih objava vsebuje.

Biti in

Biti in, mednarodna mladinska izmenjava

(25. 7. 2018 – 5. 8. 2018, DIC Ljubljana)

*Je na drugem svetu. Enakem.
Je drug na enakem svetu. Enak.
Je enak na istem svetu.
Drug na drugem, isti.*

(D. Zajc)

Kako drugače zaključiti 12-dnevno mednarodno mladinsko izmenjavo kot z verzom Daneta Zajca, pesnika, ki je tudi svoja mladostna leta preživel v stavbi na Poljanski 26. Na izmenjavi smo se namreč združili mladi in malo manj mladi z različnih svetov, ki smo jih na koncu povezali v enega. Istega. In dokazali, da kritično razmišljanje in umetnost resnično ne poznata meja.

Izmenjava je potekala v Dijaškem domu Ivana Cankarja, kjer je 12 dni sobivalo in ustvarjalo več kot 60 mladih in njihovih mentorjev iz Mostarja, Sarajeva, Novega Sada in Ljubljane. Celotna izmenjava, je bila zasnovana z razmišljanjem o vključevanju mladih v različne sfere družbenega življenja. Mladi so se tako lahko izražali v gledališki, video, street art in glasbeni delavnici, kjer so pod vodstvom izkušenih mentorjev odkrivali nove veščine in poglobljali svoje znanje na različnih področjih. Mentorstvo v gledališki delavnici so prevzeli Bogdan Janković (SRB), **Miha Maver** (SLO) in **Urška Klajn** (SLO), **Radovan Jaušovec** (SLO) in **Boštjan Božič** (SLO) sta bila mentorja v video delavnici, **Matej Markovič** (SLO) in **Blaž Bačar** (SLO) in **Patrik Komljenović** so vodili street art in grafiti delavnico, **Orhan Maslo Oha** (BiH) in **Sandi Horvat** (SLO) ter **Vuk Janković** pa so bili mentorji v glasbeni delavnici. Poudarek izmenjave je bil na delu mladih, na njihovem aktivnem vključevanju v projekt, na aktivni participaciji in s tem aktivnem medsebojnem sodelovanju. Udeleženci gledališke delavnice so se urili v najrazličnejših gledaliških praksah, usvajali tehnike govora, improvizacije, giba. Video delavnica je bila namenjena srečevanju z osnovami fotografije, studijske fotografije in pripravi kratkih videov za končno produkcijo. V street art delavnici so se udeleženci posvečali predvsem grafitom – s pomočjo šablon, ki so jih ustvarili sami, so izdelovali platna, ustvarili so scenografijo za končno produkcijo ter na lokaciji v Ljubljani izrisali grafit BITI in. Vsi udeleženci glasbene delavnice so prihajali iz Rock šole Mostar, njihova delavnica je bila namenjena predvsem ustvarjanju avtorske glasbe za končno produkcijo.

Dvanajstdnevna zgodba se je tako zaključila na končni produkciji, ki je povezala vse omenjene delavnice. Na svobodi, pod milim nebom dicarskega dvorišča, so bili gledalci tako priča multimedijскому dogodku, na katerem so se skozi celotno predstavo izmenjevali analogno in digitalno ter realno in virtualno.

Končni produkt celotne izmenjave je bil zastavljen kot eksperiment, za katerega ni bilo vnaprej napisanega scenarija – vedeli smo le, da se bo nekaj zgodilo. Tako kot je nemalokrat pot pomembnejša od cilja, tako se nam je tokrat proces zdel pomembnejši od rezultata. Kaj mladim danes pomeni biti in? Kako dojemajo socialna omrežja? Kje je meja med realnim in virtualnim? Ali se bom udeležil naslednjih volitev? Sem zadovoljen s sistemom, znotraj katerega sem se znašel? Bom aktivno participiral ali mi bo vseeno? Vse to so vprašanja, o katerih smo razmišljali, razmišljanja pa okronali še z okroglo mizo, na kateri sta, poleg udeležencev izmenjave, svoja mnenja in znanje delila tudi filozof, nekdanji debater, sociolog kulture in strokovnjak na področju družbenih omrežij, **Filip Dobranić – Muki** in **Borut Cink**, programski menedžer na zavodu Movit in izvršni urednik revije Mladje. Skoraj dvourni debato je Cink zaključil s pozitivno mislijo, da zares štejejo predvsem izmenjave, kot je BITI in, na kateri se družijo mladi, ki sicer prihajajo iz različnih kulturnih okolij, vendar imajo podobne interese, podobno kritično razmišljajo in se zavedajo, da imamo prav vsi svoje težave, ki jih je mogoče rešiti. Ob tem se rojeva energija, ki se lahko izkoristi za to, da se stvari, ki jih delaš v domačem okolju, prenesejo drugam in posledično plasirajo v neko širše družbeno okolje.

Posebno vlogo je v projektu odigrala tudi skupina za dokumentiranje, raziskovanje in evalvacijo, ki sta jo vodila in koordinirala člana gostiteljske skupine **Nina Golob** in **Žan Dolinar**. Skupina je skrbela za sprotno »procesiranje« projekta, ki je vključevalo tekoče obveščanje, objave na spletni strani projekta in spletnih orodij ter sprotno evalvacijo. Del tega je bila krajša predstavitev orodja o beleženju znanj in kompetenc Youthpass ter priprava certifikatov, ki so jih ob zaključku izmenjave prejeli prav vsi udeleženci. Skupina je bila zadolžena tudi za anketiranje udeležencev. Ob klasičnem vprašalniku v zvezi z izmenjavo, pričakovanji in doživetem, je bila izvedena tudi raziskava na temo življenjskega sloga, vedenja in zdravlja mladih ter njihove participacije v odnosu do fizičnih dejavnosti na eni in uporabo nove tehnologije in spletnih orodij na drugi strani. Pripravil in izvedel jo je v DIC-u zaposleni pedagog **Miha Indihar**. Gre za pilotski del širše raziskave, ki jo nameravamo pozneje izvesti na širšem vzorcu dijakov in mladih. Izsledki bodo sestavni del končnega poročila projekta.

Še eno uspešno Biti izmenjavo smo tako zaključili polni novih idej, inspiracije, znanja in kar je najpomembnejše, bogatih življenjskih izkušenj. Ugotovili smo predvsem, da participacija mladih ni tako zanemarljiva, kot se morda zdi na prvi pogled. Le slišani in opaženi morajo biti pogostejše.

*Biti
mednarodna
mladinska*

BITI*in*

Sodelujoče Skupine

Sodelujoče

Rock šola Mostar / Rock School Mostar deluje v prostorih Glasbenega centra Pavarotti ter nudi glasbeno izobraževanje posameznikom in skupinam. Poleg individualnih poučevanj organizira tudi delavnice z znanimi glasbeniki, koncerte, snemanja in predavanja na temo glasbene industrije, teorije in poslovanja. Združuje ljudi v širši okolici, ki si želijo kariere na področju glasbe. V sami osnovi je Rock school Mostar svojevrstna glasbena šola, ki temelji na urbanem in neklasičnem pristopu h glasbi. Poleg koncertov, ki jih organizirajo, sodelujejo tudi na mednarodni ravni s tujimi državami, kot sta Slovenija in Makedonija.

Rock šola v Mostarju opravlja tudi posebno poslanstvo. V etnično razdeljenem mestu povezuje in druži mlade z obeh strani reke Neretve, kaže pot in vliva upanje za prihodnost mestu z bogato kulturno dediščino in zgodovino.

Teatar 34 iz Novega Sada je eden izmed ključnih zunanjih partnerjev KUD-a Pozitiv. Lociran na ulici s številko 34 s samo 34 sedeži je eden izmed redkih, zelo domiselno zastavljenih gledališč. Zavzema se za promocijo sodobnih umetniških smeri, vendar pa v glavnini prisega na ohranjanje gledališke tradicije. Združuje dve različni umetniški skupini: mladostnike in starejše igralce, ki sodelujejo pri Sceni 34 in mlajše, ki prav tako lahko sodelujejo pri nastopanju v skupini Vesela Kornjača. Ustanovitev dveh starostno različnih skupin je bil eden izmed prvotnih ciljev in namenov Teatra 34, prav tako pa so želeli ponuditi talentiranim in ambicioznim posameznikom možnost sodelovanja in izpopolnjevanja svojih veščin.

KUD Pozitiv DIC iz Ljubljane deluje v neposredni povezavi z Dijaškim domom Ivana Cankarja in vključuje dijake, bivše dijake ter druge mladostnike in zunanje strokovne delavce povezane z mladinskim delom v domu. Dejavnosti skupine Pozitiv segajo na področje medijskih in scenskih umetnosti, kot so: ples in gledališče, publicistična dejavnost, video ... Ob svoji avtorski produkciji se skupina in društvo Pozitiv ukvarjata tudi s snovanjem in organizacijo večjih in kompleksnejših projektov s področja mladinske kulture, kulture ter mednarodnih sodelovanj in izmenjav mladih.

Skupine

Medija Art iz Sarajeva je nepolitična in samostojna organizacija, ki stremi k izboljšanju statusa kulture in umetnosti v družbi. Ukvarjajo se predvsem z ohranitvijo in uveljavitvijo performance art-a, s kulturnim izobraževanjem, gojenjem in vzgajanjem kulturne različnosti ter s podporo umetnikov iz majhnih mest. Njihovi člani so stari od 15 do 35 let in delujejo v različnih vlogah pri promociji kulture. Znani so po organizaciji Juventafesta, mednarodnega srednješolskega dramskega festivala, ki letos poteka že tretje leto zapored. Namen festivala je spodbuditi udeležence k sodelovanju na področju teatra.

Delavnice

Zasnova, opis in potek dela

Tema, princip in moto izmenjave je bila inkluzija: kreativno, polnopravno in odgovorno vključevanje mladih v vsa polja in ravni družbeno-ekonomskega življenja ter celostnega bivanja, ki vključuje vse ljudi, vse vrste in bivalno okolje.

Delavnice so predstavljale orodja, s katerim smo v projektu pristopali k izpostavljenemu kompleksnemu vprašanju.

Projekt je bil raziskovalnega značaja, kjer se je v največji meri upoštevala iniciativnost mladih ter so se uporabili orodja, ki so jim blizu. Delavnice so potekale na analogni – povsem fizični in, s pomočjo sodobnih tehnologij, tudi na virtualni ravni.

Končni cilj je bila zaključna produkcija, ki je nastala procesno, na podlagi sprotnega interaktivnega sodelovanja.

BIT!*in*

plešno-gledališka delavnica

Plesno-gledališka delavnica

V delavnici so udeleženci povedali in izrazili, kaj zanje v današnji družbi ter v vsakdanjem življenju pomeni BITI in? Kako si to predstavljajo, kaj si želijo in kako bodo to udeleženi?

Ali življenje percipirajo »analogno ali virtualno«? Kakšen je njihov odnos do novih tehnologij, družbenih omrežij? So člani virtualnih skupin, internetnih forumov, uporabniki Facebooka, Instagrama ...?

V delavnici sta se uporabljala govor in fizični teater, v sodelovanju z rock delavnico se je vključevala živa glasba, v sodelovanju z video delavnico so se uporabljala multimedijška orodja in prakse, v delavnici za street art je nastajala scenografija.

Končna produkcija je bila usmerjena k publiki, ki je bila fizično prisotna med predstavo na zaključnem dogodku, hkrati pa tudi k publiki, ki je lahko zaključni dogodek spremljala v živo preko streaminga.

Eksperimentalni pristop je omogočal »subjektivno« režijo predstave, v kateri so v določeni meri, ob igralcih v predstavi, sodelovali (preko ogleda prenosa) tudi »gledalci sledilci«. Ti so danes za mlado generacijo postali neločljiv del življenja in njegove percepcije.

Mentorji: Bogdan Janković, Urška Klajn, Miha Maver

Udeleženci: Ema Ajster, Aleksandra Čavić, Vanesa Drev, Teodora Grujić, Aldin Karahasanović, Jelena Knežević, Gabrijel Lazić, Marko Mičić, Ana Miketić, Lara Ostojić, Filip Radovanović, Nikola Šućur, Teodora Vrankić, Nađa Vukorep, Vuković Helena

Rock delavnica

Glasbena rock delavnica je raziskovala sodobni zvok in slog, različne stile in žanre brez posebnih shematskih pravil. Instrumenti so se uporabljali kot izrazno sredstvo.

V ustvarjalnem procesu, pripravi glasbenih tem in samplov se je izhajalo iz besedil, glasbenih in vizualnih podlag, ki so nastajale v drugih delavnicah. Del materiala, ki je predstavljal glasbene podlage in različne zvočne efekte in intervencije je nastal studijsko, del pa je bil odigran v živo in je bil integrativni del zaključnega performansa.

Mentorji: Orhan Maslo, Sandi Horvat, Vuk Janković

Udeleženci: Luka Bago, Luka Cvitanović, Lubna Čurić, Miran Dabić, Ernes Džeko, Riad Guzin, Darjan Horvat, Omar Omeragić, Davor Sakić, Marko Stojić, Teo Šarkezi, Mario Šimunović

Video delavnica

Na delavnici so udeleženci spoznavali video medij v vseh njegovih razsežnostih in iskali odgovor na vprašanje, kaj je BITI in in kaj to pomeni za polje videa. Kako lahko video izkoristimo zato, da bomo IN?

V video delavnici so v sodelovanju z ostalimi delavnicami pripravljane video vsebine, klipi in animacije, ki so bile sestavni del zaključne produkcije in so bile del VJ materiala, ki je bil predvajan v živo.

Ob tem so člani delavnice skozi proces učenja dela s kamero in montažo, izdelali tudi več eksperimentalnih art in dokumentarnih videjev, ki so dokumentirali, oziroma vsebinsko dopolnili in zaokrožili projekt.

Mentorja: Boštjan Božič, Radovan Jaušovec

Udeleženci: Eldar Delalić, Lena Dragoljić, Vita Gradič, Luka Kirn, Djordje Lazić, Vuk Radošević, Sebastijan Rot, Eva Semolić, Vanja Skenderović, Nebojša Topalov, Špela Vene

Video

Delavnica za Street art in grafite

V delavnici je bila skozi različne likovne medije in forme raziskovana tematika projekta »**BITI in**«. Izdelani so bili plakati, stensli ter grafike, dober del dejavnosti pa je predstavljalo grafitiranje. V času izmenjave je nastal tudi večji mural s podobo pisatelja Ivana Cankarja na pročelju A stavbe Dijaškega doma Ivana Cankarja. V sodelovanju z drugimi delavnicami je v delavnici za street Art in grafite nastala tudi scenografija zaključne produkcije.

Mentorji: Matej Markovič, Blaž Bačar, Patrik Komljenović

Udeleženci: Jon Ažman, Vanja Babič, Nina Viktoria Baškarad, Ana Marija Dragaš, Gloria Gračnar, Igda Jarič, Zoe Maslo, Luna Maslo, Milana Radak, Tesa Štihec, Ivona Tolič, Ivana Tominc.

Delavnica za dokumentiranje, raziskovanje, evalvacijo in spremljanje (dres)

Skupina je sodelovala in se povezovala z vsemi ostalimi delavnicami; spremljala proces dela, dnevno dokumentirala dogajanje v delavnicah, skrbela za sprotne objave fotografij, videov in zapisov na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram, Youtube) ter spletni strani. Naloga skupine je bila tudi vrednotenje in certificiranje novo pridobljenih kompetenc, znanj in veščin v projektu, za kar se je uporabljalo orodje Youthpass. Pomembno opravilo skupine DRES je bilo tudi sprotna evalvacija projekta. Na temo projekta so bili z udeleženci opravljeni tudi intervjuji – ankete, ki predstavljajo sestavni in pomembni del projekta in njegovih končnih ugotovitev.

Mentorji in člani skupine:

Nina Golob, Drago Pintarič, Žan Dolinar in Miha Indihar

*Delavnica za dokumentiranje,
raziskovanje, evalvacijo in
spremljanje (dres)*

dres

BITI*in*

Okrogla miza Biti in

V sklopu mednarodne izmenjave mladih, ki poteka v iztekajočih dneh julija in v prvih dneh avgusta, je potekala tudi okrogla miza, na katero so bili kot govorci povabljeni udeleženci izmenjave, mladi iz Slovenije, Sarajeva, Mostarja ter Novega Sada ter gosta; **Filip Dobranić – Muki**, debater, filozof, sociolog kulture ter teoretik na področju družbenih omrežij in **Borut Cink**, programski menedžer na zavodu Movit ter izvršni urednik revije Mladje, pri kateri je bila ena izmed številčk posvečena izključno participaciji mladih.

Ustanovitelj KUD-a Pozitiv ter idejni vodja izmenjave, **Drago Pintarić**, ki je pogovor tudi vodil, je debato pričel s citatom Tomaža Deželana, profesorja na Fakulteti za družbene vede in strokovnjaka na področju vključevanja mladih: »Participacija mladih je za prihodnost Evrope ključnega pomena.«

Na nek način je s tem vzpostavil rdečo nit pogovora, ki se je skladno s konceptom letošnje izmenjave vila okrog problematike participacije mladih v družbeno življenje ter razmislekom o tem, kaj danes za mlade pomeni »BITI in« in kdaj postanejo »OUT«.

Participacija mladih je izjemno širok pojem, ki ga je **Borut Cink** v začetku debate razdelil na dve veji – na politično participacijo in na participacijo, pri kateri mladi sooblikujejo, soustvarjajo dejavnosti za svoje vrstnike.

Politično participacijo je opredelil kot splošno stališče ljudi, da so mladi v splošnem pasivni. Da so empatični in se ne vključujejo v različne sfere družbenega življenja. Vsekakor pa prehitro pozabljamo na družbena omrežja kot pomemben del današnjega vsakdana in na vključevanje mladih na forume, v razne aktivistične skupine, proteste. Ostaja vprašanje, kolikšen je dejanski domet tovrstnega »internetnega aktivizma«. Odločitev mladih glede tega ali participirati ali ne, pravzaprav ni odločitev. Gre bolj za to ali sem jaz zadovoljen s sistemom, v katerem živim ali nisem. Če sem, v smislu politike niti ne participiram, če nisem, sem pripravljen iti dlje – tudi preko aktivizma na spletu, ki pa se po besedah Cinka pogosto konča brez neke podaljšane zgodbe v realnem življenju in ostane le na spletu.

Podobnega mnenja je **Filip Dobranić**, ki se ukvarja z internetom in demokracijo, poleg tega ustvarja kampanje, ki poskušajo vplivati direktno na oblast in z njimi poskušajo nekaj doseči, spremeniti. Dobranić internet v tem smislu vedno dojema kot začetek. Kot začetni dogodek, saj se skoraj ničesar ne da ustvarjati zgolj preko interneta. Vedno moramo nekaj storiti v realnosti – bodisi je to pritisk na gumb bodisi je to sprememba zakona.

Cink izpostavi še en vidik participacije mladih in v navezavi na Deželanov citat izpostavi vključevanje mladih ne le v smislu evropskega temveč globalnega pomena. Gre predvsem za participacijo, na katero se opira program Mladi v akciji, kjer mladi soustvarjajo, sooblikujejo dejavnosti v mladinskem delu kot so izmenjave, festivali ipd.

V drugem delu diskusije je bila beseda namenjena udeležencem izmenjave, mladim, ki so predstavili svoj pogled na problematiko in svoje izkušnje s participacijo.

Udeleženci iz vseh sodelujočih držav so si bili enaki v mnenju, da so mladi bistveno premalo angažirani, premalo vključeni, tudi premalo zainteresirani za dogajanje okrog njih. Bombardiranje s premnogim številom podatkov in informacij povzroči površinsko dožemanje informacij, poleg tega pa tudi cel kup lažnih novic (»fake news«), ki se čedalje bolj širijo.

Mediji so ušli izpod nadzora in mladi menijo, da bi z določeno selekcijo med tem kaj je za objavo v javnosti in kaj ne, dosegli večjo verjetnost in posledično zaupanje medijem. Poleg tega je ključnega pomena, da mladi zavzamejo svoje stališče, se opredelijo do problematike, kritično razmišljajo in pustijo svoj glas. Udeleženci iz Novega Sada in Sarajeva so izpostavili, da mladi o družbenem dogajanju vedo predvsem tisto, kar jim povedo doma. Izpostavijo primer, da ne poznajo političnih programov strank, ker jih to niti ne zanima. Rešitev vidijo predvsem v aktivnejšem vključevanju v skupnosti izven svojega doma, ki imajo skupne interese, ki podobno razmišljajo, saj bi s tem vzpostavili svoje mišljenje, svoj pogled na svet in posledično kritično razmišljanje in vključevanje v širšo družbeno sfero. Beseda je tekla tudi o umetnosti, kot eni izmed temeljnih sredstev družbene kritike in možnosti vpliva na ljudi. Mladi so se strinjali, da umetnost ima to moč, ima potencial, da pa se zadnje čase prepogosto zlorablja v politične namene in s tem morebiti tudi v negativnem smislu vpliva na volivce.

Filip Dobranić je na vprašanje, kako je mogoče preseči čedalje večji razkorak med generacijami, povezal z njegovim raziskovanjem javnih prostorov. Če je bila javni prostor nekoč ulica, kjer so se otroci igrali, se danes to prestavlja na družbena omrežja, kar povzroča vse redkejšo živo komunikacijo med ljudmi in prenos odnosov v virtualno, kar izpodriva pristne medčloveške odnose.

Okroglo mizo je s pozitivno mislijo povzel Cink, ki je izpostavil, da so tovrstne razprave pomembne, vendar da so tisto, kar dejansko šteje, izmenjave, kot je mladinska izmenjava BITI in. To, da mladi pridejo v kontakt s svojimi vrstniki, ki prihajajo iz drugih držav, vendar imajo podobne interese, podobno kritično razmišljajo, da se zavedajo, da imajo prav vsi svoje probleme, ki jih je možno rešiti. Ta energija se po njegovem mnenju lahko izkoristi za to, da se stvari, ki jih delaš v domačem okolju, prenesejo drugam. Ena okrogla miza vsekakor ne reši ničesar, vendar pa lahko mladi s skupnimi interesi in svojo energijo to plasirajo v neko širše družbeno okolje, kar pa je tisto, v kar moramo verjeti in k čemur moramo stremeti.

Okrogla miza
BITlin

